

INAUGURACIÓ CURS ACADÈMIC 2001-2002

Digníssimes autoritats, membres de la comunitat universitària,
amigues i amics,

Després del claustre que em va elegir Rectora d'aquesta Universitat i de la presa de possessió del càrrec, és ara el primer acte en el qual em dirigeixo a la comunitat universitària.

Tots vostès saben que aquest nou mil·leni ens està endinsant en una època substancialment diferent, on els criteris de sempre ja no serveixen per orientar-nos i on hem de refer el sentit de moltes paraules i mirar de cercar-ne de noves. Podríem dir que és una època difícil i fascinant alhora, on el que és vell ha mort i allò radicalment nou es bat per néixer.

Aquests dies tothom ha dit la seva sobre les causes de l'odi forassenyat que ha sacsejat el món. Però al final, molts tornen a l'arrel de tot el que està passant: una crisi continuada dels valors fonamentals de justícia i solidaritat.

No son uns pobles, una cultura, una religió, els portadors del mal; sinó una situació global d'injusta distribució de la riquesa, de genocidi quotidià per fam i malalties de milions de persones, de misèria moral i desesperació de nacions senceres que no troben en els poderosos de la Terra el tracte just,

humà i solidari que la dignitat de tot ésser humà exigeix.

Com a membres del sector més privilegiat i poderós del món, i pertanyent com pertanyem a una cultura que, malgrat el que acabo de dir, es considera paradigma de Civilització, Llibertat i Democràcia, crec que ens correspon més que a ningú, assumir la nostra parcel·la de responsabilitat col·lectiva i començar una profunda reflexió sobre les causes de l'actual situació i les possibles fórmules que tota la nostra societat i els poders públics hauríem d'emprar per tal de poder fer-li front amb realisme i amb molta responsabilitat.

Som en una Universitat europea de principis del segle XXI i com a tal, hem de saber recollir el repte de col·laborar a fer possible un món més habitable. I no tan sols amb paraules sinó amb l'assoliment de coneixements i tècniques de tot tipus que ens permetin aplicar polítiques encertades que redueixin les tensions destructives.

En aquest curs que iniciem jo voldria que tota la Comunitat Universitària fes un esforç d'estudi rigorós i de treball ben fet com a primera mostra de responsabilitat i de solidaritat amb tots els projectes que avui en el món lluiten, permeteu-me l'expressió, per una Humanitat més humana.

No oblidem que la Universitat, per pròpia vocació, és un lloc de reflexió crítica, de debat i d'argumentació. Les paraules i el diàleg són les armes de

l'esperit. Quan es deixa de parlar, és la guerra.

Pensem en un conflicte que ens afecta directament als universitaris d'aquest país: el Projecte de Llei d'Universitats, amb el qual els Rectors de tot l'Estat estem en profund desacord, no tant, com s'ha dit, per corporativisme, sinó principalment, perquè vulnera en tot un seguit d'articles, de dubtosa constitucionalitat, l'autonomia universitària constitucionalment garantida, tal com ens ho ha refermat l'informe que els Rectors de les Universitats públiques catalanes vam demanar a tres prestigiosos Catedràtics de dret públic.

L'informe coincideix en molts punts, amb les declaracions de la CRUE i amb un excel·lent informe realitzat conjuntament pels gabinets jurídics de diverses Universitats de l'Estat.

Com a ciutadans de Catalunya, ens preocupa també, la vulneració de l'ordre competencial autonòmic en relació molt estreta amb d'altres futurs projectes legislatius del Govern Central com són ara el de l'estabilitat pressupostària i el de cooperació autonòmica. Com ja sabeu, l'Equip de Govern, després d'examinar atentament el Projecte de Llei Orgànica d'Universitats (PLOU) i els dictàmens jurídics dels assessors experts, fa arribar a la comunitat universitària les consideracions següents, que posen de manifest alguns dels principals problemes que planteja el contingut actual del projecte:

1. En general, el PLOU mostra una notable desconfiança en la institució universitària, per la tutela a què sotmet les universitats en matèria d'organització i de funcionament.
2. No sembla tenir en compte en cap moment el debat internacional sobre les necessitats de l'ensenyament i de la recerca a la Universitat.
3. Per un excés de reglamentisme i de reserves normatives, vulnera fonaments de l'autonomia política de les CC.AA. i de l'autonomia universitària.
4. No preveu la urgentíssima llei que cal per al finançament de les universitats públiques.

És cert que la LRU ja no ens serveix, però el país i la comunitat universitària ens mereixem una Normativa millor i estic ben segura que el DURSI comparteix en bona part, les nostres preocupacions.

En el Campus Global de la Universitat hi trobaran el Projecte de Llei i el Dictamen sol·licitat pels Rectors de les Universitats públiques catalanes i altra documentació complementària. Tots tindran al seu abast els elements per a aprofundir en la problemàtica actual de la Universitat al nostre País.

Vull convidar a tota la comunitat universitària, i especialment, a les

persones que constitueixen el fonament mateix de la Universitat, els estudiants, a que més enllà d'una oposició visceral sense arguments organitzin una reflexió necessària en grups de treball.

En aquesta mateixa línia de promoure la reflexió crítica s'organitzarà al voltant de la càtedra UNESCO d'aquesta Universitat una sèrie de debats sobre migracions i interculturalitat.

Crec que no cal remarcar l'interès i transcendència del tema pensant en la nostra societat catalana i en el futur d'una convivència irreversible i estable, com han estat les migracions d'altres pobles d'Espanya al llarg del segle XX.

La nostra Universitat sens dubte, ha de col.laborar a la tasca urgent i ineludible d'acollir als nous ciutadans i de respectar i promoure els seus drets com a persones.

També crec important comentar-los-hi que dintre del Programa Ramón i Cajal del Ministeri de Ciència i Tecnologia han estat escollits 21 investigadors per a incorporar-se a aquesta Universitat. L'enhorabona a tots.

De ben segur aquest reforç ens permetrà dissenyar un Pla estratègic de

Recerca més ambiciós i ens permetrà també promoure la participació dels nostres professors en el sisè programa marc europeu pel període 2002-2005.

Crec que en la Recerca es troba un espai més des d'on ha de ser responsabilitat de tots impulsar la presència de valors ètics i socials en la nostra política científica per tal que aquesta contribueixi de manera més eficaç al benestar de la societat. En aquest sentit, la declaració de Lima , aprovada en el “ IIº Encuentro Iberoamericano de Rectores” celebrada aquest darrer mes de Setembre i a la que hem assistit en representació de les universitats catalanes el rector de la Universitat Politècnica de Catalunya i jo mateixa, proclama la voluntat de col·laboració interuniversitària i d'incidència en la societat.

La brevetat del temps del que dispenso no em permet parlar de tantes i tantes coses que ens preocupen a tots i cadascun de nosaltres.

Espero que aquesta comunicació que avui iniciem formalment, continuï al llarg de tot el curs.

No vull acabar aquesta intervenció sense parlar d'afectes i sentiments. Ahir a la matinada va morir Rocío Mendoza, professora de Sociologia d'aquesta casa. Vull recordar, no només la seva competència científica i la seva inestimable col·laboració en els estudis sobre la inserció laboral dels

estudiants de la UPF impulsats pel Consell Social, sinó també la seva alegria, afecte i capacitat de comunicació que ens alegrava el dia a dia. De ben segur la trobarem a faltar, però l'energia i enteresa que ha mostrat al llarg d'aquest any de malaltia ens ha fet més forts per afrontar el comiat.

Declaro inaugurat el curs 2001-2002 de la Universitat Pompeu Fabra.